

TRACTAT D'ANATOMIA

Òscar Palazón

Finalista del 41è
PREMI DE NOVEL·LA CURTA JUST M. CASERO

MEDUSA

Tractat d'anatomia
© Òscar Palazón, 2022

© D'aquesta edició:
MEDUSA BOOKS, SL, juny de 2022
Edició: David Gálvez Casellas
Disseny i maquetació: Oliver Vergés Pons
Correcció i revisió: Marc Cortès Minguet
www.editorialmedusa.com · info@editorialmedusa.com

Il·lustració del colofó: xilografia *Dood vogeltje* (1919)
de Julie de Graag (1877-1924).

DL L 419-2022
ISBN 978-84-19202-04-8

Impress a GoPrinters (la Seu d'Urgell)

Tots els drets reservats. Sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, queden prohibides les reproduccions totals o parcials d'aquesta obra a través de qualsevol procediment. Dirigiu-vos al CEDRO <www.cedro.org> si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra o per a qualsevol ús similar.

«reagrupar pedazos
a mi colección
de medallas y de arañazos»

Los días raros
VETUSTA MORLA

Seria impossible determinar amb precisió en quin moment van accedir als nostres pensaments, si va succeir abans o després de l'incendi o va coincidir amb l'aparició del primer ocell mort. De l'únic que estem segurs és que els homes de blanc van arribar-hi mentre dormíem, sigil·losament, ja que ningú no va adonar-se'n. Quan vam detectar-n'hi la presència —dies o setmanes més tard—, ja eren a dins. S'hi havien fet forts, i encara que n'haguéssim tingut la determinació o l'audàcia, qualsevol intent d'expulsió hauria estat abocat al fracàs. Ells, en canvi, sí que van sortir-se'n. Havien cavat galeries i túnels a la nostra voluntat per tal de minar-la i anul·lar-la, un veritable formiguer per dominar-nos com si res. Va ser aleshores quan algú va anunciar que havia tingut una visió. Els homes de blanc obriran les portelles de les quadres, va proclamar. Ho va dir sense fissures ni tremolors a la veu, amb l'aplom d'un oracle. Com és natural, aquella revelació ens va trasbalsar. Les boques se'ns van omplir d'una mudesa inèdita que, des d'allà, inevitablement, es va estendre pel nostre organisme com el verí d'un escurçó. Vam restar immòbils, a l'expectativa, durant una llarga estona. Ningú

no va gosar profanar el silenci que s'havia creat, ni tan sols per rebatre una frase d'una tal magnitud. I és que ningú no té dret a corregir o esborrar les darreres paraules d'un moribund o d'un condemnat a la pena capital. Els epitafis són intocables.

Els fantasmes que ens visitaven de nit i tancaven les portes de cop o encenien i apagaven els llums o obrien els calaixos o tiraven els quadres a terra i movien els mobles de lloc o ens escabellaven sense tocar-nos eren fantasmes d'estar per casa. Domesticar-los va ser relativament senzill. No vam trigar gaire a habitar-nos a les seves entrades i sortides, de la mateixa manera que hi ha gent que s'habituja a conduir per l'esquerra al cap de pocs quilòmetres. De fet, era com si ens haguessin acompanyat des del principi. Potser vam néixer amb ells com qui neix amb sis dits al peu. Qui sap si eren fantasmes innats o heretats d'algun avantpassat llunyà. Sovint la genètica obeeix lleis capricioses i irracionals. Per molt que ho intentéssim, seríem incapaços de recordar quan i com van manifestar-se per primera vegada. Estaven tan integrats en les nostres vides que fins i tot dubtàvem si encara eren entre nosaltres o bé ens havien abandonat per anar a espantar uns altres infeliços. No hi havia cap diferència entre una cosa i l'altra. Tenir-los o no tenir-los era exactament el mateix. Ens sentíem com ocells criats en captivitat, els quals no s'adonen de la manca de llibertat que els han imposat i es pen-

sen que la gàbia on viuen reclosos és la selva amazònica. Si sabessin la veritat no refilearien. La seva existència és una gran mentida. Igual que els fantasmes que ens visitaven quan estàvem sols i arrossegaven cadenes pel passadís o obrien i tancaven les aixetes o fonien les bombetes amb un espetec o tiraven els bibelots a terra i ens bufaven el seu alè a la nuca o mussitaven frases incoherents. Aquells fantasmes eren fantasmes de pacotilla, principiants de la por, *amateurs* que no espantaven ningú. Els fantasmes de debò, en canvi, sí que fan feredat. No mouen fressa, i això és el que resulta realment aterridor. El silenci, el silenci que inspiren i expiren. Al cap i a la fi són simples pensaments. Idees imprecises. Desigs sense concretar i fets sense consumir. Desgràcies en potència. Esbossos de fantasma. Una probabilitat entre deu que es desenvolupin, com si fossin tumors o una síndrome. És *vox populi*. Allò que no s'ha esdevingut pot desembocar en qualsevol desenllaç. Dins d'un mateix inici hi ha tots els finals possibles, segmentant-se successivament, dividint-se contínuament, gestant-se arbitràriament. Ni ells mateixos no saben del cert en què es convertiran. Totes les opcions es mantindran obertes fins que l'atzar en triï la més inconvenient o un instant de debilitat ens hi empenyi.

No cal mirar per la finestra per poder veure les branques dels nostres boscos abrasats. Hem après a contemplar-los amb l'esguard dels cecs, però no es tracta d'un somni ni del record d'uns altres arbres. Les cicatrius són reals. S'agiten rere les nostres parpelles, mogudes pel mateix vent que guia les tempestes. Alguns asseveren que, més que branques, semblen els insectes voladors que brunzen als camps d'herba els migdies d'agost. D'altres comparen el fenomen amb una cinta de cel·luloide que s'ha degradat degut al pas del temps, amb aquells capil·lars d'ull injectat de sang que clivellen les imatges projectades a la pantalla. Tant se val que n'hi hagi més d'una versió, ja que tots parlem del mateix. Tots parlem del mateix i, no obstant això, titubegem. On és el deteriorament del qual som protagonistes i espectadors alhora? A l'ull o al paisatge? Entre els cossos i les coses, tal vegada, només hi ha prou espai perquè hi càpiga una pestanya. Potser és aquesta pestanya el que veiem, una pestanya augmentada i desenfocada talment l'observéssim a través de les lents d'un microscopi defectuós. Sigui com sigui, aquesta eventualitat no ens consola pas. La inflamació de l'ànima no remet.

Quan algú porta anys confont-ne les arrels amb les branques i de cop i volta s'adona que ha perdut les ales i ja no té plomes, sinó que està recobert d'humus i argila, és a dir, quan descobreix que s'ha convertit en una criatura del subsol, llavors és massa tard per desfer camí.

«Tu ets la flama sobre la qual edificaré el meu incendi». Aquesta és la prometença que no ens cansem de mormolar. Aquest és el puny amb què ens colpegem el pit. És com si dos cors —un d'intern i un d'extern— palpitessin al nostre cos simultàniament. Vol-dríem sincronitzar-los, però som conscients de les dificultats que comporta una tasca tan complexa. Els batecs de dins s'intercalen amb els batecs de fora, i viceversa. Els uns s'encabeixen en el silenci que generen els altres quan callen per agafar embranzida, i s'estableix un encaix perfecte —gairebé mecànic, d'èmbol i cilindre— entre tots dos. Sístole i diàstole. Sístole i diàstole. Sístole i diàstole. L'arrítmia que ens estremeix s'assembla massa a les que precedeixen els infarts. Les punxades i el mareig, també. Convertit en una caixa de ressonància, el nostre tòrax emet un missatge xifrat el codi del qual desconeixem. Bum-bum, *bum-bum*, bum-bum, *bum-bum*. Quina veritat ens vol transmetre aquesta percussió de bombo? Quines males noves ens porta? La nostra pròpia sonoritat ens ensordeix. Hem perdut la veu i no es tracta d'una afonia. No podem articular cap paraula perquè ens hem quedat orfes de paraules. Tenim

la gola infestada de sorolls primitius. Els sons guturals d'una protollengua, un crit que retruny enmig de dòlmens, el lament d'un bisó acabat d'abatre, els esbufecs i els grunys de la còpula, els aücs d'un part prematur, dues ascles de sílex entrexocant, la crepitació d'una foguera, el sutge que taca la paret de la caverna, els pigments d'una pintura rupestre, el fragor d'una escena de caça. Som la nit del temps, les beceroles de la humanitat, la prehistòria de la prehistòria. Som futurs vestigis paleolítics, jaciments arqueològics que romandran sepultats sota carrers i places, bategant-hi durant segles fins que algú ens senti i ens excavi. Bum-bum, *bum-bum*, bum-bum, *bum-bum*.

Quina alçària han de tenir les flames perquè el foc pugui ser anomenat incendi? Quina extensió de terreny ha de cremar? Quantes hectàrees de pell? Quants cossos calcinats? Hi ha fronteres invisibles, molt més primes i inapreciables que les fronteres mentals, moltíssim més que la línia que separa l'hivern de la primavera, la ràbia de la ira, una duna de la duna contiguous. Hi ha fronteres invisibles que no es poden mesurar ni resseguir amb el dit en un mapa. No és que romanguin ocultes —camuflades sobre l'escorça dels arbres o entre els còdols d'un pedregar—; és que no existeixen pas. Per la seva banda, els rius són mers cabals d'aigua. Simplement flueixen. No té sentit atorgar-los funcions que no els pertanyen ni els escauen. Els rius no divideixen ni uneixen res. La vegetació de la riba dreta és idèntica a la vegetació de la riba esquerra, la qual, al seu torn, és idèntica a la vegetació que es reflecteix a la superfície de l'aigua per al delit de pintors i passejants. En efecte, els rius no divideixen ni uneixen res. Com els ponts, inútils punts de sutura que insisteixen a tancar les ferides fluvials de la terra. Com la rima, recurs que pretén cosir els confins dels versos afins

al dedins del poema per camins sense sortida fins a l'extenuació. Dita en veu alta, la frase sona com un embarbussament o un trastorn de la parla. Intentem pronunciar-la correctament, amb la dicció adequada, però el paisatge se'ns entortolliga a la llengua i es trava. Es trava la llengua i es trava el paisatge. No hi ha res a fer. Les preguntes retornen al colomar dels nostres pensaments amb un parrupeig insolent que ens despista i ens impedeix de trobar-hi les respostes. A quines regions es dirigeixen els piròmans quan finalitza l'estiu? On els porta el seu nomadisme de fum i cendra? Quin territori assolaran demà, així que hi arribin i aixequin el campament?